

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

AL. ED. LINDBLÖM.

N:o 3.

Lund Mars

1842.

I. Original-Afhandlingar.

1. *Om de skandinaviske Arter af Corydalis med knollet Rod* (Fumaria bulbosa Linn., Slægten Bulbocapnos Bernh.). Af S. Drejer.

I de danske Floraer har siden den ældste Tid været anført 3 Arter af denne Gruppe, som tilsidst ere komne til Ro under Navnene *Corydalis cava*, *fabacea* og *Halleri* (Drej. fl. exc. hafn. p. 233—34). De to sidstnævntes specifikke Forskjellighed er bleven draget i Tvivl, og jeg blev derved allerede for 6 Aar siden foranlediget til at undersøge de omkring Kjöbenhavn vøxende Arter, for at komme til et bestemt Resultat i denne Henseende. Allerede ved de to første Aars Undersøgelse blev jeg bestyrket i min Mening om deres Artsforskjellighed, og udtalte denne Anskuelse med Bestemthed i min Flora excursoria (1838) l. c. De følgende Aar har jeg ligeledes hvert Foraar havt min Opmærksomhed henvendt paa disse Planter, uden at finde Grund til at afvige fra min tidligere Anskuelse; derimod er jeg ved Sammenligning af fremmede Exemplarer og ved en nøiagtigere Betragtning af fremmede Floristers Afbildninger og Beskrivelser, bleven opmærksom paa adskillige Afvigelser imellem den danske *C. Halleri* og den andre Florister anføre under dette Navn. Jeg lededes derved til en Undersøgelse af den hele Slægt, hvilken ikke faldt mig vanskelig ved de forhaanden værende Hjælpemidler. Jeg har samlet Materialier til en Monographie over denne lille Slægt, og som en prodromus derfor forelægger jeg herved de Skandinaviske Botanikere min Anskuelse af de skandinaviske Arter, med en venskabelig Anmodning om Bistand til Arbeidets Fuldstændiggjørelse.

BULBOCAPNOS Bernh.

I. Tuber initio solidum, denique excavatum; radiculæ undique erumpentes; caulis foliatus esquamatus.

1. *B. cavus* Bernh. (Linnæa VIII. p. 469).

Fumaria bulbosa α *L. sp. pl. Ed. 1. p. 699.* — γ *Fl. Svec. ed. 2. p. 245.* *Corydalis bulbosa*, *tuberosa*, *cava* *Aull.*

Af denne almindeligt bekendte Art er det ikke fornødent at give en vidtløftig Beskrivelse, eller en fuldstændig Opregning af Synonymer og Afbildninger. — Det vilde derimod ikke være uden Interesse at erholde en Oversigt over Nuancerne i dens Bladform og Kronens Farve.

II. Tuber tunicatum, solidum, radículas ima basi fasciculatim emittens; caulis supra basin squamiger.

Ann. Jeg bemærker her, at denne Stængelens Forskjel er mere actual end potentiel. Det Skjæl, som findes paa Stængelen omtrent hvor denne trænger op af Jordskorpen, er nemlig ikke andet end det indre (øverste) af Skjælene i Knollens Terminalknop, og dets afstand fra denne er afhængig af Knollens Dybde under Jorden; hos den foregaaende art derimod (og hos dens exotiske Beslægtede) er det trængt ned imellem de øvrige. Hos *B. cavus* er Stængeln derfor ogsaa med Nødvendighed ugrenet, og hvad der hos Gruppen II viser sig som Gren i Skjæl-Axillen, viser sig hos *Cavus* som en ny Stængel op fra Knollen.

2. *B. Halleri* (Drej. mss.) foliis biternatim sectis, segmentis bi-tri-fidis, racemo elongato plus minus laxifloro multi- (ad 20-) floro erecto, pedicellis fructiferis remotis nutantibus v. patulis filiformibus siliquam longitudine æquantibus, calcare curvato, petalo inferiore *) basi gibbo, stylo e basi geniculatim deflexa adscendente.

Synon. **) *Fumaria bulbosa* γ . *solida* *L. sp. pl. Ed. 1. (1753) p. 699.*

*) Jeg bruger her den ældre Terminologie for Blomstens Dele hos Fumariaceerne (2 smaa skjælagtige sepala; 2 ydre og to indre petala o. s. v.), uagtet jeg anseer den af Bernhardi givne Tolkning af disse Dele for den rigtigste.

**) Da det ikke er min Hensigt her at give en fuldstændig Monogra-

- F. bulbosa α . *L. fl. suec. Ed. 2. (1755) p. 245* (excl. syn. Tabern. & Lobel.)
- F. Halleri *Willd. prodr. fl. berol. (1787) n. 704. Sp. pl. III. 1 (1801) p. 863.*
- F. solida *Ehrh. Beitr. VI (1791) p. 146. Smith fl. brit. II (1800) p. 748.*
- Corydalis Halleri *Willd. Enum. (1809) p. 740. Hartm. Skand. Fl. Ed. 2 (1832) p. 192. Ed. 3 (1838) p. 167.* (excl. syn. Fl. Dan.). *Kunth fl. ber. I. (1838) p. 34.*
- C. bulbosa *DeCand. fl. franc. IV (1805) p. 637. syst. regn. veg. II (1821) p. 119* (excl. syn Sv. Bot. t. 15 & var. β). *Gay in Ann. sc. nat. XXVI (1832) p. 247*
- C. bulbosa a major *Wahlenb. fl. ups. (1820) p. 237. Fl. Suec. Ed. 2. II. (1833) p. 461* (excl. syn. Fl. Dan.)
- C. digitata *Pers. ench. II (1807) p. 269. Reichenb. fl. germ. exc. (1832) p. 699.*
- C. solida *Koch syn. (1837) p. 32. Deutsch. Fl. V. I. (1839) p. 56. n. 2059.* (excl. syn. Fl. Dan.). *Flora bot. Ztg 1841. II. p. 443* (opt!) *Ledeb. fl. ross. I (1841) p. 100. Gaud. fl. helv. IV (1829) p. 436.*
- Bulbocapnos digitatus *Bernh. in Linnæa VIII (1833) p. 469.*

Icones. *Lobelii ic. 759* (Fabacea radice Capnos altera). *Sweet floril. I fol. 7 f. 5. Sim. Paulli p. 119 n. 107.* (Radix cava minor). *I. Bauh. hist. III. 1. p. 205* (Fum. bulb. rad. solida, calcari & folio cristato). *Moris. oxon. I. s. 3. t. 12 f. 8* (Fum. rad. non cava minor.) &c.

Wither. arrang. of brit. pl. III. t. 29 (Fum. intermedia). *Curtis bot. mag. VII t. 231* (Fum. solida). *Engl. bot. XXI. t. 1471* (F. solida). *Sv. Bot. VIII. t. 531 f. I* (Corydalis solida). *Reichenb. iconogr. f. 4462* (opt! — Corydalis digitata).

Sverrig: Bleking (Ronneby). Holsteen: Oldesloe, Ham-

phie over denne Slægt, men kun hvad der kan bidrage til at opklare de skandinaviske Arters Artsret, saa anfører jeg kun de væsentligste Synonymer, hvorimod jeg citerer af de postlinæiske Figurer enhver som jeg selv har kunnet sammenligne. Ei heller skal jeg give en fuldstændig Fremstilling af Arternes Ud bredning indenfor det valgte Territoriums Grændser, og jeg anfører derfor kun de Voxsteder, hvor jeg selv har fundet og undersøgt Planten, eller hvorfra der i dette Øieblik foreligge mig Exemplarer. De Samlinger, der ligge for mig, ere, foruden min egen, Hr. Adj. *Lindbloms* i Lund og Hr. Apotheker *Sonders* i Hamburg.

burg (Reinbecker Holz, Wandsbecker Holz, Landwehr). *Lauenburg*: Mölln. — Jeg selv har ikke fundet denne Plante, og i det egenlige Danmark er den hidtil ikke bemærket. — *)

Denne Art er de tyske Botanikeres *Cor. Halleri* eller *C. digitala*, ganske forskjellig fra den der i alle dansk Floraer er anført under dette Navn. Denne sidste, som jeg strax kommer til at omtale, er meget nærmere beslægtet med *B. fabaceus*, og disse to Arter tilsammen kunne ved meget væsentlige Mærker lettelig adskilles fra *B. Halleri*. — Det, som udmærker denne fra begge de følgende, skal jeg nu anføre. *Blomsterstilken*e tynde, lange, i det mindste af Skulpens Længde. *Sporen* krummet i Spidsen; de to yderste *Kronblade* (sepala Bernh.) med Pladen udspærrede, gabende, det nederste fladt, nedböiet (i denne Henseende nærmer den sig mere til *B. cavus* end de følgende). Det nederste Kronblad har ved Basis en stærkt fremstaaende, meer eller mindre budt Pukkel, ligesom en mindre Spore (ogsaa af denne findes Spor hos *B. cavus*). *Griffelen* er ved sit Udspring eller sit Sammenstødningspunkt med Frugtknuden nedad knækket og hæver sig derfra skraat opad. — *Skulpen* synes, efter Tegninger og torrede Exemplarer at dømme, at være smallere og trindere end hos de følgende (omtrent som hos *B. cavus*); dog skal jeg intet med Bestemthed sige derom, da jeg ikke har seet levende Exemplarer.

Anm. Jeg har for denne Art beholdt Trivialnavnet *Halleri*, uagtet den willdenowske *Fumaria Halleri* baade ifølge Beskrivelse og Synonymer tillige indbefatter *B. Lobelii*, og navnlig er grundet paa en, *vel ikke typisk uvæsentlig*, men praktisk ubrugbar og forvildende Egenskab, som den deler med *B. Lobelii*, nemlig de indskaarne Bracteer. — Men *deels* hentyder Navnet paa en bestemt, med vor Art identisk Plante, Hallers *Fumaria radice bulbosa solida, caule simplici multifolio bracteis digitatis* (*Hist. stirp. indig. Helvet.* I (1768) p. 151 n. 349)

*) Fordi Simon Paulli i sin "Danske Urtebog" har en Figur af denne Plante og siger at "en stor Mangfoldighed af den" voxer hos os, maa man ikke lade sig forlede til at troe, at den paa hans Tid fandtes hos os. Hvis han, hvad der forresten ikke er nødvendigt at antage, har seet en lignende, har det været den følgende Art. Hans Figur er den samme som findes hos Lobel; Trædsnittet er, tilligemed de øvrige, kjøbt af Christ. Plantinus og trykt i Antwerpen.

deels var der foruden dette kun at vælge imellem Navnene *solidida* og *digitata*, med mindre man vilde danne et ganske nyt Navn (thi Navnet *bulbosa* kan ikke komme i Betragtning). Men ogsaa disse to Navne maae nødvendig føre til Forvirring og Usikkerhed, da de saa bestemt betegne Egenskaber, der ere fælles for de allerfleste øvrige Arter, og derfor forlede til at søge Artens Væsen i Egenskaber, der ikke tillkomme den som Art. Af de c. 16 bekjendte Arter af *Bulbocarpus* have nemlig de 12 eller 13 *tuber solidum*, og *bracteæ digitatæ* have idetmindste de 5 Arter typisk, medens de atypisk og undtagelsesviis forekomme hos flere, der typisk have *bracteæ integræ*; hvar til kommer, at de typisk indskaarne ogsaa atypisk ofte forekomme hele. — Artsnavnets Bestemmelse er tilvisse ikke den, at lede til Artens Opfattelse, men den negative Fordring kan man vel stille dertil, at det ikke lægger Hindringer i Veien for dens rette Forstaaelse.

3. *B. Lobelii* (Drej. mss.) *foliis biternatim sectis, segmentis obovato-cuneatis rotundatis integris vel subincisis, racemo laxiusculo multi—(5—12—) floro, florifero et fructifero erectiusculo, pedicellis brevissimis demum subelongatis recurvo-patulis siliquisque nutantibus, calcare recto, petalo inferiore basi subæquali, stylo obtusangule adscendente v. rectiusculo.*

Synon. Radix cava flore viridi *Lobel. & rel. vet.*

Capnoides, Fumaria, Corydalis Halleri *Floristarum danicorum* (ex loco!) excl. omn. synon. præter syn. Fl. Dan.

Fumaria Halleri β *Willd. spec. III. 2. p. 863* (fide synon.)

Corydalis bulbosa β *viridiflora De Cand. syst. regn. veg. II (1821) p. 120* (fide synon.).

C. Lobelii Tausch in Flora bot. Ztg 1829 II. p. 495 (excl. forte syn. Hostii.)

Icon. *Lobel. ic. stirp. p. 760 f. 1; Sweet floril. II. fol. 7 f. 4. Morris. I. s. 3. t. 12 f. 7. Bauh. hist. III. 1. p. 205; &c.*

Flora Dan. t. 1224 (Fumaria Halleri.).

Denne Art voxer i Mængde i Charlottenlund ved Kjöbenhavn, deels imellem, deels adskilt fra *B. fabaceus*. Fra Sverrig kjender jeg kun eet Voxested: Ronneby i Bleking, hvor den synes at voxe imellem *B. Halleri* og *B. fabaceus*. — Fra andre Steder har jeg endnu ikke seet den.

De Kjendetegn, hvorved denne og *B. fabaceus* udmærker sig fra *B. Halleri*, ere følgende: *Blomsterstilkene* (pedicelli) ere meget korte og robuste; efter Blomstringen forlæn-

ge de sig noget, men opnaae neppe meer end Trediedelen af Skulpens Længde. *Sporen* er ganske ret eller med en meget ubetydelig næppe mærkelig Krumning i Spidsen. De to yderste *Kronblade* ere opstaaende, concave, med Spidsen noget connerende. Det forreste (underste) er uden Spore og lidt nedefor Midten forsynet med en svag Udbugning eller Fold udenfor hvilken det hæver sig opad under en skraa Vinkel. *Griffelen* er ved sit Udspring opadstigende under en meget stump Vinkel. *Skulpen* er bred, fladtrykt, ægdannet-lancetdannet. — Endelig maa jeg bemærke, at uagtet jeg gjentagne Gange har søgt de smaae hindeagtige Bægerblade (bractæ Bernh.), har jeg dog aldrig kunnet finde dem, selv i den alleryngste Tilstand. Det samme beretter Koch (Flora bot. Ztg. 1841. II. p. 414). — Schkuhr derimod giver en Tegning af dem hos *F. intermedia* (Handb. II. t. 191 a).

Der hersker hos Forfatterne Tvivl om, hvorvidt denne Art skulde være virkelig specifik forskjellig fra *B. fabaceus*. De Kjendetegn, som flere Aars Betragtning have lært mig at holde sig constante i Naturen, og ifølge hvilke jeg anseer dem begge for specifik forskjellige, ere følgende:

B. fabaceus er selv i de største og kraftigste Exemplarer langt spædere og finere end *B. Lobelii*. Bladene ere een Gang mere deelte, Fligene smallere, og have ligesom Bracteerne en liden calløs Tip i Spidsen, som næsten stedse mangler hos *B. Lobelii*. Bracteerne ere rundagtig-elliptiske. Klasen er faa-blomstret og tætblomstret, krummet, efter Blomstringen aldeles nedhængende (*den fælles Blomsterstilk bøier sig medens Smaa-blomstrestilkene blive uforandrede*). Kronen er mørkere og mere eensformig farvet. Det yderste Kronblads Plade (lamina) er rundagtig-oval, i Spidsen *dybt udrandet*. De indre Kronblade (stemonopetala Bernh.) have som bekjendt en vingeagtig Fremragning eller Kjøl paa Ryggen; denne Kjøl strækker sig hos *B. fabaceus* høiere op end selve Kronbladet og rager frem over dettes Spidse. Ved deres Forening danne derfor de to indre Kronblade et Legeme, hvis Form danner et constant Skjel-nemærke imellem de to Arter. Hos *B. fabaceus* nemlig er dette

Legeme i Spidsen aldeles heelrandet (integerrimum), *omvendt-hjertedannet* med temmelig smalle divergerende budte Flige eller *crura*, imellem hvilke (ved de to Kronblades Foreningspunkt) der er en liden tipformig Fremragning. Honning-kjertelen (nectaradenium Bernh.) er ægformig-aflang, tilspidset. — Hos *B. Lobelii* forholder alt dette sig anderledes:

B. Lobelii er stærkere, højere, robustere, af et langt plumpere Udseende baade hvad Væxt og Blade angaaer. Blade ne ere kun to Gange deelte, Afsnittene omvendt-ægdannet-kiledannede, undertiden svagt indskaarne i Spidsen, ligesom anty dende en Deling. Bracteerne, der ere meget store saa de næsten skjule Blomsterne *), ere kiledannede. Klasen kan vel ikke egenlig kaldes mangeblomstret, men har dog stedse flere Blomster end *B. fabaceus*, og disse sidde noget fjernere fra hverandre, hvorved hele Klasen faaer et mere forlænget Udseende. Klasestilken er ret eller kun ganske lidt böiet, saa at den blomstrende Klasse er ubetydeligt ludende; efter Blomstringen retter den sig da i Almindelighed noget, medens derimod Smaablomstrestilkene, først de nedre, efterhaanden de övre, krumme sig nedad, saa at idetmindste de nederste Skulper vende Spidsen imod Jorden (*den fælles Blomstrestilk bliver uforandret medens Smaablomstrestilkene forandre deres Retning*). Kronen er meest lysere farvet med mørkere Plader, hvorved Blomsterne faaer et mere broget Udseende. De ydre Kronblades Plade er omvendt hjertedannet eller kiledannet med næsten *truncat* Spids, samt fiint unduleret eller crisperet i Randen. De indre Kronblades Kjöl er lidt kortere end selve Kronbladet, og løber under en svag Bue ud imod Spidsen; det hele Legeme, som dannes ved de indre Kronblades Forening, er derfor *til-*

*) Meget rimelig forekommer mig Tauschs Forklaring (l. c.) i følge hvilken de Gamles Navn "*viridi flore*" mere er bygget paa de store, grønne, Blomsterne næsten skjulende, Bracteer, end paa virkelig grønne Blomster. Lobels Figur og dens Efterligninger forestille ganske vor Plante, men Blomsterne ere ikke afbildede. Ingen Botaniker i de sidste hundrede Aar har seet en *Corydalis* med grønne Blomster (som man vel ogsaa forud med temmelig Sikkerhed kunde slutte ikke vilde findes); de anföra kun de Gamles Synonymer; allerede Haller (l. c.), der anförer den paa Lobels og Casp. Bauhins Autoritet, siger: flore *sæpe* virente, hvilket uden Tvivl er et Accommodationsforsög; dette sæpe refererer sig til de Gamles Navn, medens hvad der ligger udenfor sæpe (som i det

rundet i Spidsen. Honningkirtelen er linieformig-sylformet tilspidset *).

Ann. 1. Disse ere de Kjendetegn, som 6 Aars lagttæglser have viist at være constante hos de hos os voxende Planter. At *B. fabaceus* kan forekomme med indskaarne Bracteæ vil jeg ikke benægte, jeg har selv truffet den med 2—3 calløse crenæ i Spidsen af Bracteerne, og iblandt Hr. Sonders hamburgske Planter finder jeg enkelte Exemplarer med lidt dybere men stedse uregelmæssigt og uligeligt indskaarne bracteæ; ligeledes har jeg hos *B. Lobelii* seet enkelte bracteæ, hvor nogle af Indsnittene vare mindre og enkelte Flige næsten sammensmaltede; jeg har endog Formodning om at denne Art kan forekomme med aldeles hele og uindskaarne bracteæ, hvorom jeg imidlertid endnu intet bestemt kan sige. Men det er ikke i de indskaarne eller hele Bracteæ alene, at disse Arters Væsen bestaaer. — Hvis det nu, hvad jeg har Anledning til at formode, er denne Art, som Prof. Fries (novit. ed. 2. p. 222) har seet forvandle sig til *fabaceus* med hele bracteer, saa skal jeg naturligviis ikke benægte Factums Rigtighed, men dets "vis" tillader jeg mig at drage i Tvivl. Jeg vil først gjenkalde i Erindringen den skarpsindige Gays Ord (Ann. sc. nat. XXVI. 1832. p. 249) om det samme Tilfælde, hvilke jeg ganske adopterer, idet jeg overfører paa *B. Lobelii* det meste af hvad Gay siger om *B. Halleri*: "Cette expérience prouve bien l'extrême affinité des deux plantes, mais je ne voudrais pas en conclure qu'elles sont identiques ou que l'une est une simple variété de l'autre. Je ne vois pas, en effet, que le *C. intermedia* se trouve jamais mêlé avec le *bulbosa*. Cest une plante qui a partout ses localités particulières, ou elle se perpétue avec des bractées entières, comme le *C. bulbosa*, qui croit souvent à peu de distance, se perpétue avec des bractées incisées. Je ne sache pas que personne ait dit le contraire, et une expérience ne suffit pas pour détruire ce fait, qui est un puissant argument en faveur du *C. intermedia*, considéré comme espèce distincte". Men herved er forudsat, at den var. bracteis integris, som Fries har seet fremkomme af Varieteten bract. incisus, er den ægte *B. fabaceus*. Der er imidlertid to andre Tilfælde mulige. Hvis var. bract. integris kun var *B. Lobelii* bract. integris, eller hvis var. bract. incisus kun var *B. fabaceus* bracteis incisus, taber Beviset sin

mindste maa være sæpius) refererer sig til den store Naturbetragtters egen Kundskab om Slægten.

*) Den tilspidsede Kirtel have begge disse Arter tilfælles med *B. Halleri*, og afvige deri fra *B. cavus*, hos hvilken Kirtelen er linedannet, paa Ryggen efter sin hele Længde forsynet med en Fure, i Spidsen kjölleformig, krummet, samt heelt igjennem fastvoxt til Sporen. — Dette forestilles godt i Schkuhrs Tegning (Handb. II. t. 194)

hele Kraft; men derom give Fries's Ord ingen Oplysning, og hele Striden drejer sig derfor kun om et aldeles uvæsenligt Punkt.

Ann. 2. Tausch (l. c.) citerer Hosts *Fum. pumila* (fl. austr. II. p. 304) som Synonym til *C. Lobelii*, og det lader ogsaa, som Flere antage vor Plante for *F. pumila*. Da jeg kun har seet et Par tørrede (wienske) Exemplarer af denne Plante, skal jeg ikke tillade mig nogen bestemt Dom om den; ved de store Bracteer, de korte Blomsterstilke, den rette Spore og den ikke knæböiede Griffel hörer den unægtelig i det nærmeste Slægtskab med *B. Lobelii*; imidlertid forbyde følgende Omstændigheder at henhøre den som bestemt Synonym. Host (l. c.) siger, at det överste af de ydre Kronblades Plade er apice emarginata, det nederste retusa, hvilket ikke er saa hos vor Plante; Navnet *pumilus*, der efter Beskrivelsen skal være passende, er aldeles upassende for vor, der hverken hvad Habitus og ydre Form angaaer, eller i Sammenligning med *C. fabacea*, kan kaldes *pumila*. Reichenbachs Figur (iconogr. 4461), der er uden Analyser, sætter ikke Sagen udenfor Tvivl. Men især bör det bemærkes, at Koch, hvis Nöiagtighed i Beskrivelser er bekjendt nok, udtrykkelig siger om *C. pumila* (Bot. Ztg. 1841. II. p. 444): racemo fructifero conferto nutante, da det modsatte finder Sted hos *B. Lobelii*.

Ann. 3. Jeg maa endnu omtale den Plante, som er afbildet i Svensk Botanik t. 531 f. 2, og som Reichenbach (fl. germ. exc. p. 698 n:o 4461) med Tvivl henfører til *C. pumila*. Jeg har undersøgt nogle blomstrende Exemplarer uden Navn i Hornemanns Herbarium fra Upsala, som svare vel til Figuren i svensk Botanik, men jeg er i Uvished, hvortil jeg skal føre den. Den synes vel at staae nærmest til *B. Lobelii*, men pedicelli ere tyndere og længere, Bracteerne noget mindre, Bladene oftere indskaarne med smallere Flige; fra *B. fabaceus* afviger den ved de indskaarne Bracteer og den mindre sammantrængte Klase. — Denne plante anbefalles de svenske Botanikeres opmærksomhed.

4. *B. fabaceus* (Bernhardi in Linnæa VIII. p. 469) foliis biternatim sectis, segmentis trifidis laciniis oblongo-linearibus callosio-apiculatis, racemo pauci- (1—2—8—) floro conferto curvulo, fructifero nutante, pedicellis brevissimis, calcare rectiusculo, petalo inferiore basi subæquali, stylo obtusangule ascendente.

Synon. *Fumaria bulbosa* β . *intermedia* Linn. (? — synonymis certe excludendis!)

F. intermedia Ehrh. *Beytr. VI* (1791) p. 146.

F. fabacea Retz. *prodr. fl. scand. Ed. 2.* (1795) p. 167. Willd. *sp. pl. III* (1801) p. 862.

Corydalis fabacea Pers. *ench.* II (1807) p. 269. DC. *fl. fr.* VI (1815) p. 586. Koch in *Flora bot. Ztg.* 1841 II. p. 443. — Hornem. *Oek. Plantel.* — Drej. *fl. exc. hafn.*

Capnoides minor Schum. *enum.* I (1801) p. 207.

Corydalis bulbosa β . *minor* Wahlb. *fl. suec.* II. Ed. 2. (1833) p. 461.

C. intermedia Mérat. *nouv. fl. par.* Ed. I (1812) p. 272. Gay in *ann. sc. nat.* XXVI (1832) p. 248.

Icon. *Svensk Bot.* I. t. 15. *Fl. Dan.* t. 1394. *Schkuhr bot. Handb.* II. t. 194. *Reichenb. icon.* 4460 (?). "*Hayne Arzneyszew. V.* t. 2" *Kops and Sep fl. bot.*"

Voxsteder: *Sverrig*: Skåne (Fågelsång), Bleking (Ronneby). *Danmark*: Sjælland (Charlottenlund); Jylland (Krabbesholm). *Holsteen*: Kiel (Düsternbrock), Hamburg (Landwehr. Flottbecker Holz. In Hecken hinter Stockelsdorf b. Lübeck). *Lauenborg*: Mölln.

Denne Arts Kjendetegn og øvrige Eiendommeligheder har jeg ovenfor angivet under *B. Lobelii*.

Ann. 1. I 26:de Bind af *Annales des sciences naturelles* p. 252 opstiller Gay en Art, *Coryd. alpina*, som er nærmest beslægtet med *C. fabacea*. Han tilstaaer, at dens Artsret er "plutôt sentie que démontré", og jeg kan ei heller i de anførte Characterer finde noget væsenligt Skjelnemærke. De beslægtede Arter defineres saaledes:

C. intermedia (fabacea): fol. biternatis, lobis apiculatis plus minus profunde trifidis, racemo laterali 1—2-floro, terminali sub-5-floro subjectum folium superante, pedunculo crassiusculo recto.

C. alpina Gay: fol. biternatis, lobis oblongo-obovatis lanceolatisve apiculatis plerumque integerrimis, rac. lat. 1-floro, term. 2—3-floro subjectum folium non aut vix superante, pedunculo gracili! declinato! — Hertil citeres *Schkuhr Handb.* II. 319 t. 194 excl. omn. syn; *Fum.* og *Coryd. fabacea* og *intermedia auct. Gall., Gaud. et Ten.*

Om selve denne sydlige Plante kan jeg ikke have nogen Dom, men de angivne Charr. tyde ikke hen paa en væsenlig Forskjellighed. Exemplarer, paa hvilke de fra Blomsterstanden hentede Charr. aldeles passe, findes ofte hos os, ligesom jeg ikke har kunnet finde Anstød ved at citere Schkuhrs Figur til vor plante.

Ann. 2. Jeg har ikke for denne Art beholdt det ældste linneiske Navn *intermedius*: 1: fordi jeg ingenlunde anseer det for utvivlsomt, at Linnè's Plante er den samme; de af ham al-

legerede Synonymer höre paa det bestemteste ikke hertil, og han sely har i ethvert Tilfælde kjendt den slet, da han antog den for at være *C. Halleri* i første Aar (*Solida primo anno bracteas integras gerit. Fl. Su. Ed. 2. p 247*); 2: fordi den ingeniunde er en Melleform (en intermediair Plante); det er kun det Uvæsenlige, de hele Bracteer, den har tilfælles med *B. cavus*, i alle væsenlige Egenskaber slutter den sig til *B. Lobelii* og *Halleri*; med samme Ret skulde man kalde *Chenopodium hybridum* en Melleform imellem *Datura Stramonium* og en *Chenopodium*; man kunde da faae Melleformer imellem de meest afvigende Arter, Slægter og Familier. Skal en Art siges at staae *midt imellem* to andre, maa den besidde *væsenlige* Egenskaber tilfælles med dem begge, saa at den ved disse ligesom drages til begge Sider, og blot ved sin egen typiske Tyngde indtager Indifferentpunctet imellem begge, eller bevarer sin Artsret. Som Exempel paa et saadant species intermedia vilde jeg hellere anføre *B. Halleri*, der ved Fructificationsorganerne grændser til *B. cavus*, ved Vegetationsorganerne derimod stemmer overeens med de övrige.

Forresten behöver jeg ikke at tilföie, at jeg intet Öieblik skulde betænke mig paa at beholde Navnet *intermedia*, hvis der ikke existerede noget andet, men Navnet *fabacea* tilfredsstillir alle de Fordringer, der kunne gjöres til et Artsnavn; thi at det er lidt yngre og maaskee af de ældre Botanikere var bestemt for en anden Art (hvilket tilmed ikke forekommer mig tillstrækkeligt beviist), ere aldeles vægtlöse Modgrunde.

Kjöbenhavn. Marts 1842.

2. Anteckningar öfver Wadstena-traktens vegetation; af Fr. Kalén.

Bland Sverges vigtigare landskap intager onekligen Östergötland i flera afscenden en plats och äfven i naturalhistoriskt hänseende försvarar det denna. Visserligen eger det inre slättlandet med sina rika fält mera intresse för landtmannen än för den egentlige naturforskaren, men ännu återstå dock betydliga delar der den *fräa* naturens väld är öfvervägande. De märkvärdigaste bland dessa äro dock säkerligen, om jag så får säga, ramarne till den stora Östgöta tablån eller Östergötlands norra och södra skogstrakter, samt kuststräckorne utmed Saltsjön och Vettern. Främst bland dessa skulle jag vilja sätta kuststräckan vid Vettern, och det bekanta Omberg med sina natur-

skönheter och sin rikedom på sällsynta naturalster kan vara nog för att rättvisa detta omdöme. Men äfven det öfriga af denna kust förtjenar i hög grad upmärksamhet. Hvad intresse delen norr om Motala ström eger för Botanisten, derpå lemna Holmgrens anteckningar (Bot. Not. 1811 N:o 8) ett bevis — och att äfven delen mellan Motala ström och Omberg eger ställen, som skulle rikligen belöna en sorgfällig undersökning, derom är jag fullkomligt öfvertygad. Som ett ringa bevis härpå får jag meddela några anmärkningar öfver Vadstena-traktens vegetation, dock förnämligast rörande den strax norr om Vadstena, vid Vettern, belägna Hagebyhöga Församlings. Anmärkningarne grunda sig på observationer under ett par månader af 1810 års sommar.

Söder om Motala ström vidtager, såsom bekant är, Östergötlands slättbygd; dock ej omedelbart, ty en skogbevext ås utgör Motala dalens södra gräns, men sänker sig dock snart till ett jemnare land. Kusten vid Vettern söder om denna ås antager dock ej genast den öfriga slättens karakter. Den är ett land med sandåsar och kärr omvexlande med af löfträd bevexta kullar, åkerfält och ängar. Isynnerhet inom Hagebyhöga socken äro dessa sandåsar och kärr talrika, men uphöra söder derom. Trakten kring sjelfva Vadstena är fullkomligt jemn och ganska obetydligt högre än Vetterns vattenyta. Vetterns strand mellan Motala och Vadstena utgöres med få undantag af ren sand; intill denna ligga sandiga betesmarker och åkrar eller ock ofta sköna ängar, bevexta förnämligast med Ek och Asp, t. ex. de herrliga Medhamraängarne. Kärren gå sällan fram till sjelfva sjöstranden. Parker af Gran hafva funnits här och der, men de nu återstående äro få. Ortens lundar bestå vanligast af Asp och Hassel, utom vid sjöstranden der äfven andra trädslag förekomma. — Jordmånen är sandblandad. Berg och större stenar höra till rariteter. På mindre stenar eller så kallad klappersten är dock ingen brist; åkrarne äro ofta dermed öfversållade. — Det lager af öfvergångskalksten, hvarpå hela slättlandet hvilat, går här ofta, isynnerhet i kärren, nära jordytan. Allmogen brukar stundom att i dessa kärr upgräfvat mindre hållar för

att begagna vid murning. -- Rinnande vatten saknas, endast ett par mindre, om sommaren utsinande, bäckar finnas. — Anmärkte växter:

Vettern lider brist på växter för sin till större delen rena sand eller stenbotten; *Potamogeton marinus* förekommer dock på flera ställen mellan Vadstena och Motala, äfven här, såsom i Hartmans Flora anmärkes för Gestriklands skären, alltid blommande under vattnet. — På stranden och sandiga betesmarker dervid förekomma *Elymus arenarius* (Medhamra), *Festuca duriuscula* β) *cæsia*; af *Triticum repens* förekommer en form violett till färgen och fullkomligt mutica vid torpet Sanden Hageby Skn, *Viola arenaria*, *Pyrola minor* (Torp. Sanden), *Carex hirta* och *arenaria*, *Botrychium matricarioides*. — Ängarne vid Vetterns strand äro, såsom redan nämnt är, vanligen beklädda med Ek, Asp och Hassel, dock förekomma äfven här Rönn, Oxel och på fuktigare ställen Al; här träffas *Valeriana officinalis altissima* Koch, *Phleum phalaroides*, *Scirpus sylvaticus*, *Nardus stricta*, *Festuca gigantea*, *Brachypodium pinnatum*, *Triticum caninum* (de 3 sista i Medhamra ängar), *Campanula latifolia* (Medhamra), *trachelium*, *Allium scorodoprasum* (Medhamra), *oleraceum*, *Convallaria polygonatum*, *multiflora* (Ladugårdsängen vid Vadstena), *Rosa cinnamomea*, *Ranunculus polyanthemos*, *Trollius*, *Polygala uliginosa*, *comosa* (allmän), *Hieracium paludosum*, *Artemisia campestris*, *Satyrrium conopseum*, *Cypripedium calceolus* (ej sällsynt).

På ängar längre från stranden, utom en del af de anförde, *Sesleria coerulea*, *Cornus sanguinea* (Hageby), *Aquilegia vulgaris*, *Thalictrum simplex* (Hagebytorp), *Geranium sanguineum*, *Anthyllis vulneraria*, *Apargia hispida*, *Serratula tinctoria*, *Inula salicina*, *Ophrys myodes* (sparsamt), *Serapias palustris*, *Carex capillaris*, *speirostachya* Wg.

Backarne äro ofta kala och försedde med en klen gräsvext. *Thymus Acinos* och *Serpyllum* äro här de allmännaste (Ljung mindre allmän). Dock förekomma på dessa *Asperula tinctoria*, *Verbascum nigrum*, *Androsace septentrionalis*, *Torilis*

Anthriscus, *Rosa rubiginosa* (Hagebytorp,) *Ervum tetraspermum*, (*Geranium columbinum* angifves i Wahlenb. Fl. Sv. Ed. 2:da att vexe vid Hagebytorp, sökes nu förgäfvcs), *Tragopogon pratensis* β *undulatus*. — Allmänna vid byar och vägar äro *Marrubium*, *Leonurus*; *Ballota ruderalis* och *Nepeta* knappast mer än vid Vadstena. *Teucrium Scordium* (funn. af Stud. Frietsch) förekommer bredvid landsvägen nära V. Starby, stor och frodig. — *Symphytum officinale* (vid gårdar här och der, trol. ursprungl. planterad). — *Sempervivum tectorum* flerstädes på taken. — Som åkerogräs förekomma *Convolvulus arvensis*, *Silene noctiflora*, någongång *Anagallis urvensis*, *Papaver dubium* m. fl.

De för Botanisten intressantaste äro dock kärren: kanterna af dessa äro ofta bevexta af Al. I de lägre kärren finner man: *Schoenus ferrugineus* (allmän i trakten), *Scirpus uniglumis*, *Bæothryon*, *Arundo stricta* (Stenby), *Menyanthes trifoliata paradoxa* (Ladugårdsängen vid Vadstena), (denna monstrositet blommar sednare än den rätta trifoliata, togs under hela sommaren ända till slutet af Augusti), *Rubus chamæmorus*, *Orchis angustifolia* Koch, både med röda och hvita blommor, *Hermidium Monorchis*, *Liparis Loeselii* (öppna kärr vid torpet Sanden Hageby Skn), *Malaxis monophyllos* (Hagebytorp), åtskilliga *Carices*. Bland alarne vid kärrens kanter träffas *Circaea alpina*, *Viola epipsila* (allmän förmodl. i hela Östergötland), *Epilobium pubescens*, *Mentha arvensis* β *glabrata* Hartm., *Leontodon palustre*, *Eupatorium cannabinum*, *Carex paradoxa*, *ornithopoda* (Hagebytorp) m. fl. Delar af de kärren omgifvande backarnes sidor äro ofta sankta, såsom genomskurna af källådror; *Scirpus glaucus* (Hagebylöten), *Eriophorum alpinum* m. fl., samt ett par Norrländare *Bartsia alpina* och *Eremodon splachnoides* hafva här valt plats. *Eremodon* är ej sällsynt inom Hagebyhöga på dylika ställen; den förekommer äfven i samma kärr, som *Liparis Loeselii*, men har dock äfven här valt något uphöjdare ställen. — Der vatten quarstår finner man *Hippuris vulgaris*, *Iris pseud-Acorus* (Vadstena),

Potamogeton pusillus, *Acorus Calamus* (Vadstena), *Ranunculus Lingua*, *Hydrocharis morsus ranæ*.

Här får jag äfven nämna att jag samma sommar fann *Glyceria plicata* Fr. på flera ställen i Linköpings trakten.

3. *Exkursioner vid S. Ö. stranden af Venern, meddelade af Sv. Joh. Lindgren.*

Under de högst få och till trakten omkring Lidköping, Kinnekulle, Hallé- och Hunneberg nästan inskränkta utvandringar, jag i botaniskt hänseende kunnat företaga inom Vestergötland, har jag likväl funnit en och annan vext, hvars locus jag önskade icke måtte råka i förgätenhet. Tiden för utgifvande af en Flora Vestrogothica är neml. ännu obestämd. Herr L. R. N. Dalman, som länge med största noggrannhet och kritik studerat landskapets vegetation har likväl, hvad Fanerogamer och Filices beträffar, redan manuskriptet färdigt till en mera detaljerad vextförteckning för landskapet, men Hr Dalman har hittills, i förväntan på flere bidrag, tvekat att i tryck utgifva densamma. Hvad det herrliga Kinnekulle beträffar önskade jag att framdeles derom kunna lemna ett särskildt blad. — Här är åter ingalunda meningen att afgifva en öfversigt af vegetationen för någon bestämd trakt, utan endast att meddela hvad som är nytt och derföre anmärkningsvärdt för provinsen eller för något särskildt ställe inom densamma. — Med förbigående af de flesta redan i N:o 6 af Bot. Not. 1841 från denna trakt upräknade fanerogama vexter får jag nu nämna följande:

Herr Dalman har gjort mig upmärksam på att den i Linnés Vestg. Resa för Kinnekulle och Hellekis citerade *Aster* är *Inula salicina*, som äfven nu för tiden är att plocka i Hellekis Munkäng. Linné har sjelf i rättelserna till Vestg. Res. gjort denna anmärkning. Af släktet *Hieracium* har jag på Kinnekulle funnit: *H. pilosella*, *furcatum* Hoppe, nedom Vesterplana, en och tvåblommig, *H. auricula*, *cymosum* på Högkullen och nedom Vesterplana, flere former af *H. murorum* Fr. Nov. äfvensom var. *obscurum* Wimm. = *H. atroviride* De Cand. Prodr.,

H. diaphanum Fr., *rigidum* Hn., *umbellatum*, och *H. poludosum* och *præmorsum*. Hvad *Hieracium murorum* och *diaphanum* angår så förefinnas af dem så talrika former att den för Kinnekulles *Hieracia* nyss lemnade namnförteckningen väl skulle kunna, enligt några förff. *åsigter*, ökas med ännu ett tiotal eller mera; men då jag saknar original exemplar till dessa s. k. arter, kan jag om dem icke upgifva någon fullt tillförlitlig bestämning. Intet slägte har ännu varit för mig lärarika-
re än just slägtet *Hieracium*, och likväl har jag blott börjat studium deraf. Man är dervid ofta nödsakad att söka arten i något annat och mera genomgripande än blott den yttre formen, och äfven ett aktgifvande på lokalens inflytande blir af högsta vikt, såvida man icke af en viss art — t. ex. *H. murorum*, *diaphanum* och äfven *rigidum* — skall tro sig ega snart sagdt lika många arter som lokaler, hvarpå den förekommer. — Dessutom har jag på Kinnekulle träffat *Symphytum officinale* i ängen nedanför Martorps qvarn, *Campanula rapunculoides* i Hellekis Munkäng, *Gentiana Amarella* v. *lingulata* i Rustsätters äng, *Conioselinum Carvifolia* vid Martorps källa, *Sinapis alba* närmare boningshusen, *Oxalis acetosella* v. flore roseo vid vid foten af Kinnekulle midt emot Källby kyrka, *Sedum rupestre* L. flerstädes i Österplana Vall omkring Brattfors, *Silene noctiflora* vid Hellekis, *Monotropa hypophegea* i granskogen ofvan Hellekis, *Polygonum mite* = *grandiflorum* i Hellekis Mo, *Polygonum mite* = *parviflorum strictum*, en eller ett par tum lång, quarterslång, eller en half aln lång, nedom Hönsäter och i Hellekis Mo, *Polygonum Persicaria agreste* Fr. Mant. II. vid Martorp och nedom Kullatorp, *Salix pentandra* foll. latissimis, flere större träd strax nedanför Hellekis, *Equisetum pratense* Ehrh. vid Mörkeklef, *Orchis sambucina*, purpurascens & lutescens, Österplana Vall nära Brattfors, *Orchis angustifolia* Koch syn. jemte en mängd af *Herminium*, *Serapias palustris* och *Ophioglossum* ofvan Örnberg och Trollmen, *Platanthera brachyglossa* Reichenb. i granskogen nedom Kullatorp, och *Chara vulgaris* vid skifferbrodden nära Råbäcka. *Holcus lanatus* och *Calamogr. lanceolata* vaxa: den

förre i ängarne N. om Hellekis, den sistnämnda mellan Rustsäter och Medelplana. — Den som besöker Kinnekulle kan vid Hellekis' Djurgårdstorp, utom p. a. st., studera våra fyra rödblommiga *Lamia*. Tages derifrån vägen utföre Rödstensklefven till Råbäcks åkrar så finner man magrare former af samma vexter. Sauter lemnar (se Bot. Not. N:o 11. för 1841) den anmärkning vid *Lamium incisum* att deraf förekommer en vår- och en sommar-form. Här, längre i norr, skulle jag heldre vilja säga att vi hafva en sommar- och en höst-form, den förra enklare, den sednare deremot grenigare af de mera utvecklade sidoskotten. Se Bot. Not. 12. 1841. —

Herr I. Brodén har under förflutne sommar på Kinnekulle återfunnit *Sherardia arvensis* bland vårsäd vid Örnberg och angränsande lägenheter, *Campanula cervicaria* och *Pedicularis sceptrum Carolinum* på Österplana Vall, *Hedera* i skogen vid Vindsäter och i Trolmens skog, och på sistnämnda ställe äfven en ny vextplats för *Stellaria Friesiana*; *Monotropa hypophaea* i Såteskogen vid Hjelsäter, *Myosotis Lappula* vid Martorps qvarn, *Carex pulicaris* vid Örnberg och *Alopecurus fulvus* vid Trolmen ¹⁾.

I de bekanta Hellekis och Råbäcks Munk-ängar är jorden mellan de högre träden och Hasselbuskarne på sina ställen öfversädd af *Festuca gigantea* och *aspera*, *Melica uniflora*, *Carex drymeja*, *Asperula odorata*, *Lilium bulbiferum*, *Allium ursinum*, *Polygala uliginosa*, *Epipactis Nidus avis*, *Cypripedium*, *Listera ovata* m. fl. Orchider, *Lathræa*, *Anemone ranunculoides*, *Lychnis dioica*, *Vicia sylvatica*, *Ononis arvensis*, *Astragalus glycyphyllus*, *Geranium sanguineum*, *Anthyllis*, *Sanicula*, och längre ned mot Råbäck af *Valeriana officinalis*, *Fedia dentata* o. fl.: en ovanlig rikedom! En lika ymnighet framstår äfven på andra ställen, särdeles nedom "rödstensklefven" och der den bituminösa kalken bildar underlagret.

¹⁾ Herr Brodén har äfven funnit ett nytt vextställe för *Lilium bulbiferum* på Billingen i ängen Holka-Mad ofvanför Warnhem.

Ibland för Kinnekulle nyare Mossor må nämnas: *Hypnum catenulatum* Brid. på röd kalksten vid Rosenlund, *ruscifidium* nära Helleklef, *commutatum* i den sumpiga granskogen ofvan lustsäter och i Hellekis Munkäng. *Leskea nervosa* Myrin vid Martorp, *Anomodon viticulosus* cum fructu flerstädes på röda kalkstenen, *Anomodon attenuatus* vid foten af Kinnekulle och vid en bäck mellan Husaby och Lunnelid, *Bryum affine*, *Bryum intermedium* Hn. Fl. Ed. 3., *Timmia Bavarica* Hessle på sandsten nedom Hellekis, *Bartramia fontana v. falcata* Schwæg. (*Bartram. falcata* Hook.) ofvanför Rustsäter, *Orthotrichum anomalum*, *cupulatum*, *stramineum* Hornsch. på Askstammar i Hellekis Munkängar, *O. affine*, *speciosum*, *leiocarpum* Schimp., *crispum* och *diaphanum*, den sistnämnda såväl på de i stammar uplagde röda kalkstenslamellerna som på trädstammar, *Dicranum longirostre* Schwæg. på sandstenslagret nedom Hellekis, *Weissia fugax* på samma lager mellan Lunnelid och Husaby, *Tetraphis ovata* återfunnen på samma bergart mid för Källby K:a, *Marchantia commutata* Lindenb. i utomordentelig mängd på stranden vid Råbäcks hamn. En mera nedliggande form af *Hypnum purum* hade en anmärkningsvärd plats bland andra mossor i affallet af den röda kalkstenen i Hellekis Munkäng.

Timmia Bavarica Hessler är, enligt Schimper, ickeskild från *T. Megapolitana*. Den *Timmia* jag funnit på Kinnekulle öfverensstämmer också så väl med Schimpers diagnos på *T. Megapolitana* Hedw., som i synnerhet med de original-exemplar af *T. Bavarica* jag eger. Hubener åter förenar Hesslers *T. Bavarica* med sin *T. austriaca*. Då jag af *T. austriaca* Hedw. icke eger nog fullständiga exemplar kan jag icke förklara den motsägelse som ligger häruti; men skall lemna en kort beskrifning på min *Timmia* från Kinnekulle:

Timmia Bavarica Hessler sec specc. original.: caub ascendente innovando ramoso pollicari vel parum ultra, folis recurvato-patulis e basi vaginante pallida lineari-lanceolatis supra medium præsertim evidentissime & grosse dentatis, capsula rugosa nutante oblonga? (minime subrotunda!) exapophysata, operculo convexo centro depresso cum papilla in umbilico, pe-

ristomio interiori basi flavescente ciliis pallidioribus appendiculis instructis.

Dicranum longirostre Schwaeg. säger man vara lik *D. scoparium*. Den är olik både till utseende och karakterer och kan, engång känd, aldrig med *D. scoparium* förblandas. Smalare, längre och torra krusiga blad, kortare, mera krökt och äldre något! fåradt fröhus, samt, i förhållande till fröhuset, långt fröhus-lock äro karakterer som aldrig bedraga.

Utan att vidare begifva mig in på ett gebit der jag har en alltför ringa erfarenhet, bör jag likväl nämna att den sällsynta och vackra *Phlebia mesenterica* Fr. Elench. 1. p. 154, af mig anträffades nedom Hellekis d. 3 Maj 1811. Den beklädde i 100:tals exemplar ena sidan af en halfmultnad trädstam. — *Boletus luridus* har jag aldrig sett i sådan mängd som på Kinnekulle.

Då man från Kinnekulle tager vägen till Lidköping förvånas man öfver den mängd af *Equisetum pratense* Ehrh. (*E. umbrosum vulgo*), som möter i ängen innan man framkommer till Trufve. I kanten af en bäck nedanför Equisetum, och utefter hela bäcken, står *Struthiopteris europæa*. Nära Venern icke långt från Trufve vexer *Primula farinosa*, förr endast anmärkt vid Mösseberg. I bäcken vid Trufve börjar *Glyceria aquatica* visa sig, som sedan i vikar och vattendrag vid Venern, åtminstone i norra hälften af Kållands Härad, ofta förekommer i största mängd. Innan man kommer till Lidköping möter man *Polygonum mite* både i skogen Kartåsen och närmare staden invid vägen och blandad med *Polygon. Hydropiper*: på förstnämnda stället mindre eller den mera nedliggande formen som oftast kallas *P. minus*, på sednare stället deremot uprätt och till alla delar större och bredbladigare. På Venerns sandiga stränder vexer *Juncus nodulosus* v. Fr. Herb. Norm. VII. 72., *Juncus bufonius* v. floribus congestis caulibusque abbreviatis & terræ adpressis (= *J. bufonius* v. fasciculatus Koch. Syn.), *Equisetum arvense? riparium* Fr. Herb. Norm. VII. 99., och *Botrychium Matricarioides*. På sandmyllan omkring Lidköping varseblir

man en frodig *Holcus lanatus*. På högre och mera fredad sandgrund står *Calamagrostis Epigejos* och i fugtiga diken *C. lanceolata*. Lidan är här, med större eller mindre afbrott, vid stränderna prydd med ett bredare band af *Glyceria aquatica* (Poa L.). Vid Ågårds Brunn, der *Phallus impudicus* är en i hela orten bekant märkvärdighet, förekommer *Rubus fruticosus* i stor mängd äfvensom *Rumex conspersus* Hn. i sällskap med *R. domesticus*, *obtusifolius* och *crispus*. Enligt meddelad underrättelse från Herr Adr. Tengberg har han funnit *Rumex palustris* vid Lidans strand mellan Skofteby och Lidköping. Strax V. utom staden fann jag på sandiga åkerkanter *Myosotis versicolor*. På de upkastade sandbankarne å ömse sidor om Lidköping står en stor mängd af *Filago minima*, simplicissima & ramosissima, basi & superne ramosa. *Hydrocharis* blommar ymnigare än upåt landet. Vid Villa är strax V. om byggnaden en liten bäck, hvilken merändels uttorkar om sommaren, men som under förledna regniga år höll sig fugtig från våren till hösten. Bland det glesa gräset vexer i sjelfva strömfåran en *Polygonum mite* parviflorum ramosissimum (= *Polygonum strictum* vulgo, ehuru här ganska grenig), som af den jemna hvarken för stora eller allt för ringa fugtigheten under förledet år blef alnslång och derutöfver samt försedd med talrika långa och *utsperrade!* grenar, men som på den öppna vextplatsen hade smalare och mera fasta blad. Året förut var den på samma ställe, som då var mycket torrare, icke en fjerdedel så stor. I bland denna *P. mite* stodo spridda stånd af *P. Hydropiper*. Man kunde både se och smaka skillnaden. — På ett annat ställe, vid Degeberg, led deremot *P. mite* under 1841 års sommar af förmycket och stillastående vatten och blef derutaf mindre än 1840, på för öfrigt samma vextplats.

På de bottensura sandåkrarne vid Lidköping vexer ymnigt ibland säden en stor och ovanligt bredbladig *Agrostis vulgaris*.

Bryum annotinum får talrika frukter på den fugtiga stranden af Venern nära Lidköping. *Catharinea tenella* Roehl. (C. undulata γ . minor Hüb.) vexer på samma lokal. *Blasia pusilla* har på sandiga åkerkanter N. O. om Villa hvarje vår, 1839 —

1841. burit ymniga frukter. *Dicranum heteromallum* finnes i ovanlig myckenhet i trädgårdsparken vid Trufwe.

I Rackeby S:n har jag omkring Degeberg observerat flere (bredbladigare och smalbladigare = v. foliolis foliorum superiorum lanceolato-linearibus, & v. foliolis foliorum superiorum linearibus) former af *Vicia angustifolia*, en vext som är spridd i hela orten, *Avena strigosa* och *intermedia*, *Bromus mollis*, *racemosus* L., *pratensis* Ehrh. och ännu en art af samma slägte, som är nära förvändt med *Bromus mollis*, men icke läser vara samma art som den Upsaliensiska *Brom. hordeaceus* L. — *Alopecurus fulvus* står vid stranden af Venern, *Veronica longifolia* magis *angustifolia* på klippor vid Venern, *Pyrola umbellata* i Oxhagen, *Teesdalia nudicaulis*, *Viola lactea* Fr. Nov., *Saxifraga tridactylites* vid Jarlehus, *Scleranthus annuus* v. *biennis*, *Spergula pentandra* ymnig, *Rubus suberectus* och *fruticosus*, den sistnämnda på öar i Venern, *Geum intermedium*, *Rumex obtusifolius*, *domesticus*, *crispus* och *aquaticus* Fr. Nov., *Polygonum Lapathifolium*, *Lapathifol. incanum*, *Lapathifol. nodosum agreste* Fr., *Persicaria* och *mite*, den sistnämnda i många former efter olika vextplats, *Salix depressa* och *pentandra arborea latifolia*, *Juncus effusus* v. *maxime effusus* (*J. subuliflorus* Dreyer) först anmärkt af Dalman, *J. conglomeratus* anthela effusa, *J. nodulosus*, *J. articulatus* (*J. lamprocarpus* Ehrh.), *J. articulatus* v. *repens*, *J. acutiflorus* Ehrh., *J. supinus*, *supinus* v. *uliginosus* Fr. (*J. nigritellus*), *supinus* v. *repens* Koch, *supinus* v. *fluitans* Fr., *Carex vulgaris* Linn. Lapp. & Fr., *Carex cæspitosa*, *speirostachya* och *arenaria* samt *Scirpus cæspitosus*. *Lolium temulentum* och *arvense* a basi ramosum äro allmänna i hela orten. En mindre form af *Sedum rupestre* (den samma som funnits på Kinnekulle, icke den storvexta som förekommer på Halle- och Humne-berg) finnes der och hvar i hela norra hälften af Kållands Härad, ymnigast vid Leckö, hvarifrån den sprider sig åt S. ända till Stöla, Spårön, Lindön och den dessa öar motsatta stranden af Rackeby S:n. Vid Leckö, der den strax invid stora vägen intager en betydligare mot Ö. liggande bergsträcka,

kan man observera huru den högre upp på bergslutningen, der den står öppen för solen, blir liten, mera rödsprängd, och får kortare och mera upstående blad, men hur vexten ned emot den beskuggade foten af samma berg blir större, mera grön och glaucescent och får något mera stjelken fränstående blad. Så hög rikblommig och försedd med utböjda blad som den finns på Halle- och Hunne-berg har jag aldrig sett den villd på något annat ställe. På de nämnda bergen har den ett eget tycke. Då den mindre brunsprängda Kållands- eller Kinnekulle-formen inflyttas i trädgården på ett skuggrikt ställe, blir den redan första och andra året grön, glaucescent och storvext. Mer eller mindre sammanträngda och mer eller mindre utböjda blad betyda intet.

På Kållandsö förekommer *Littorella* nära Vestra Eken, *Geranium columbinum* och *Myosotis versicolor* bland *Myosotis collina* vid Ullerö Bro, *Salix Russeliana* s. d. och *Carex paradoxa* vid Leckö; *Avena præcox* står på stranden vid Östra Eken.

Potentilla rupestris, *Astragalus glycyphyllos* och *Orobanchis niger* vaxa i en bergbunden äng S om Stola i Strö S:n.

Vid *Avena intermedia*, som, att sluta efter de uplysningar mig blifvit meddelade, troligtvis finnes inom de flesta Sverges provinser, har jag att tillägga, att blommorna icke äro till hela sin längd så absolut *glabri* som man får all anledning att sluta af den i Bot. Not. 1841. 8. gifna beskrifningen, sed flores, immaturi præsertim, superne sunt scabri. Stundom förefinnes äfven på det yttre kronskalets rygg ett eller annat hår. Sådana exemplar hafva blifvit mig tillsända kanske för att visa att *Avena intermedia* endast skulle vara en form af *A. fatua*, men derom kan jag ej öfvertygas af annat än ett bevis i fria naturen, och der säger mig, ännu åtminstone, allt att de ifrågasvarande vexterna äro skilda arter. — Äfven *Avena strigosa* har stundom yttre blomskalet bredvid och omkring ryggborsten försedt med flere eller färre hår. Den från Östergötland af Hr. C. Holmgren sända *A. strigosa* har flera hår vid ryggborsten. Den Småländska från Femsjö och den i Lidköpings-trak-

ten af mig tagna förekommer deremot med ett från alla här fullkomligt fritt yttre blomskal. *Axis* hos *A. sativa* varierar också än med än utan hår. Medgifves likväl att håren här alltid äro kortare och färre än hos så väl *A. falua* som *intermedia*. Skulle likväl nu någon våga det påstående, att *A. sativa* sammanfaller med *A. intermedia* således äfven med *A. falua* (då vid ett flygtigt betraktande de båda sistnämnda förklaras utgöra blott en art) så förblifva likväl många, om ej alla, af motsatt tanka. — Hos *A. intermedia* äro håren hvitgula, hos *A. falua* brungula, slutligen gulbruna. -- På färg sätter jag icke större värde än *den förtjenar*. Jag vet nog att den ofta är ett flygtigt ting. Men jag vet äfven, att också färgen kan gifva ett godt skiljemärke tvenne arter imellan, då den, hvad tvenne andra arter inom samma slägte beträffar, afgör alldeles ingenting. Jag tror äfven att man icke alltid bör nöja sig med att söka artskillnaden *ensamt* i yttre karakterer. Der en inre fysiologisk karakter finnes är den ofta sjelfva kärnan. Och kärnan anser man då mera värd än skalet.

Den ofvannämnde *Bromus*, som kommer *Br. mollis* nära, skulle man, utan nogare undersökning, lätt taga för en glattvippig varietet af denne sednare. Af den förra finnes också en form med väl icke luden men stråfhårig vippa. Under de trenne somrar jag haft tillfälle att jemföra den ifrågavarande vexten med *Br. mollis* har jag likväl blifvit alltmera förvissad om båda vexternas artskillnad. Tillförlitliga skilje-karakterer finnas också, fastän de icke i en hast falla i ögat. Vid mera vana att se vexten särskiljer man den likväl redan på afstånd från *Brom. mollis*. Ur minnet och från torra exemplar lemnas följande beskrifning.

Bromus: panicula densa! erecta, deflorata seminibusque degravata ramis subsecundis cernua, spiculis demum ovato-oblongis glabris, rarius setis rigidis scabris, floribus subellipticis, fructiferis margine imbricatim se tegentibus, palea inferiore 7-nervia margine supra medium angulum obtusum distincte & latius hyalinum exhibente superiorem conspicue superante, ari-

stis fere longitudine paleæ, vaginis inferioribus & foliis utrinque pilosis.

Radix stricte biennis, 5—10-culmis, in horto 10—20-culmis. Planta spithamæa usque ad bipedalis & ultra ex eadem radice, raro tripedalis. Specimina minima spicula unica sæpe gaudent, specimina majora spiculis 20 & ultra sunt instructa. Culmi superne pubescentes plerumque. Folia utrinque pilosa. Vaginæ, inferiores præsertim, pilosæ. Panicula deflorata seminibusque maturis degravata spiculis subsecundis cernua, *ramis pluribus* (ex uno puncto nempe), etiam inferioribus *paniculæ, brevibus* simplicibus & spicula tantum unica præditis, *ramo* plerumque *unico longiore* & spiculis 2-3 instructo immixto. Rami paniculæ omnino itaque abbreviati & *tota panicula aliquid conglomeratum ostendit*. Spiculæ virides, interdum tamen uno præsertim latere levissime fusco tinctæ, plerumque glabræ; sed *adest forma spiculis pilis brevibus rigidioribus scabris*. Spiculæ numquam sunt tam in uno latere fuscæ quam in Bromoprænsi Ehrh. — Glumellæ palea superior brevior. Semen fere obverse-lanceolatum. — A *Bromo molli* differt spiculis brevioribus &, quantillum sit, latioribus, floribus brevioribus, margine hyalino paleæ exterioris latiori & evidentiori, angulo obtuso ejusdem paleæ prominentiore, antheris multo brevioribus.

Bromus arvensis har jag aldrig sett i Vestergötland.

En större bredbladigare form af *Polygonum mite* visades mig först vid Degeberg af Herr Dalman. Sedan fann jag denna art här och der i hela trakten. Vid Degeberg står den: 1:mo vid stränderna af Venern ofta i mängd inblandad emellan *Glyceria aquatica* och andra strandväxter. Den är då spenslig, ifrån fots- till 3 quarter lång och derutöfver, mera enkel och uprätt. På det torra strax upom *Glyceria aquatica* (på sand, i små med jord fyllda hålor i bergen o. s. v.) förekommer en efter marken mer eller mindre utbredd form. (= P. minus vulgo); 2:do på mera mullrik, fugtig och beskuggad lokal, t. ex. i diken mellan *Alnus glutinosa*, blir den grenigare mera bred- och tunn-bladig, och hos denna form intaga slutligen de nedre likasom de öfriga horizontalt utsperrade grenarne ofta, och om

de ej sakna utrymme, en diameter som är större än exemplarets höjd; 3:o i diken åter, som äro mera öppna för luft och sol, och som derjemte fram på sommaren alldeles eller i det närmaste uttorka, finner man den formen som Förff. företrädesvis tillagt namnet *P. strictum*. Den är alldeles samma *P.* mite 1:mo & 2:do med än enklare, t. o. med enkel, än grenig (ramis horizontaliter divaricatis) stjelk, men som genom den olika platsen fått smala och fastare blad och öfver en större eller mindre del af sin yta stundom antagit en mer eller mindre tydlig röd färg. Bladen äro här något glaucescenta. Kan väl vara att Förff. med *P. strictum* mena endast de enklare uprättade exemplaren af den här antydda tredje formen, men då jag här nämnt denna såsom en särskild form, får jag tillägga att det egendomliga hos densamma ingalunda är att finna i en större eller mindre grenighet, (sådana förekomma äfven de bredbladigare formerna), utan i de mera fasta och smalare bladen, en följd af det öppna läget, hvarutaf kommer hela vextens fastare struktur, ehuru spensligare utseende.

(Fortsättes)

II. Utdrag ur utländska arbeten.

Ur Annales des sciences naturelles. Tome 15. 1841.

1. *Revisio Populorum, Auctore E. Spach* (p. 28—33).

Denna, äfvensom flera följande öfversigter utgöra utdrag ur det under namn af *Scites à Buffon* utkommande arbete, hvars botaniska del redigeras af Förff. — Släktet *Populus* delas i 4 sektioner: 1. *Leuce* Reichenb.: rami ramulique cylindrici novelli (præsert. surculi radicales) tomentosi l. velutini l. pubescentes. Folia ramularia sæpissime latitudine longitudinem æquantia l. subæquantia, petiolo longo gracili plano-compresso. Flor. masc. 4—8-andri. Stigmatum laciniaë angustæ, divaricatæ. Amenta fructifera densa. Squamæ bracteales pilosæ l. sericeo-lanatæ, palmatifidæ (unica specie excepta). — Här under uptagas 2 afdelningar: A. Squamæ bracteales integerrimæ l. nonnisi apice sub incisæ; masculorum lanatæ, feminearum sparse pilosæ, caducæ.

Amenta feminea masculis multo graciliora. Discus fl. fem. cupuliformis ovario multo brevior. Stylus brevissimus indivisus. Stigm. 2 flava bipartita (laciniis linearibus æquilongis) basi confluentia crucis peltatæ obliquæ figuram simulantia. Hit hörer: *P. alba* L. (*P. nivea Willd. Baumz.*): gemmis haud viscosis, junioribus ramulisque tomentosis; foliis subtus niveo-tomentosis (ramularibus adultis sæpe glabrescentibus), supra lucidis viridibus. — *B.* Squam. bract. omnes profunde palmatifidæ, longe sericeo-pilosæ. Amenta fem. sub anthes. masculis haud tenuiora. Disc. fem. cyathiformis, ovarium totum induens. Stylus bifurcatus. Stigm. distincta purpurea oblique peltata sublabelliformia, irregulariter 3—4fida. — *a.* Turionum folia palmatinervia, sæpe 3— l. 5—loba. Hit hånföres: *P. canescens* Sm. (*P. alba Willd. Baumz.*): gemmis pulverulentis l. tomentosis haud viscosis; fol. supra viridibus, subtus albido-l. cinereo-tomentosis, — Perperam sane a multis cum *P. alba* confusa; vix autem a sequente specificè distinguenda. — *b.* Folia numquam palmata; *P. tremula* L. (*P. villosa Reich. fl. exc.*) gemmis glabris viscosis; fol. ramularibus discoloribus (supra viridibus, vix aut ne vix lucidis, subtus viridi-glaucis), novellis glabris l. pubescentibus, adultis sæpissime glabris; fol. turionalibus novellis utrinque velutinis, adultioribus supra glabrescentibus, subtus incano-tomentosis. — *P. grandidentata* Michx. — *C.* Squamæ bract. prioris. Stigm. 2 sessilia purpurea haud peltata profunde 3loba (lobis inæqualibus), reflexa basi confluentia: hit räkñas *P. tremuloides* Michx. — Sect. 2 *Leucoides* Spach: Rami ramulique cylindrici. Turiones et folia juniora floccoso-tomentosa mox glabrescentia. Folia palmatinervia latissima haud lobata nec angulosa; petiolo cylindrico apice tantum compresso. Till denna sektion hörer blott *P. heterophylla* L. — Sect. 3. *Aigeiros* Rehb. Gemmæ (et folia novella) viscosæ plerumque glabræ numquam tomentosæ. Rami et sureuli cylindrici l. acutanguli. Folia latitudine longitudinem æquantia l. subæquantia, utrinque subconcoloria (viridia), numquam lobata nec angulata; petiolo longo gracili plano-compresso. Squamæ bracteales glabræ fimbriato-ciliatæ. Flor. masc. 8—30—andri. Stylus bifurcatus. Stigm. 2, reniformia l. suborbicularia oblique

peltata flava reflexa margine crenata. Amenta fructifera laxa moniliformia. — *a.* Rami et turiones cylindrici l. obsolete angulati: *P. nigra* L.: Ramis patulis; fol. ovatis l. deltoideis l. rhomboideis cuspidato-acuminatis crenatis l. serratis glaberrimis, plerumque latitudine sublongioribus; stip. ovatis acuminatis; stigm. suborbicularibus apice bilobis. — β *pyramidalis* (P. pyramid. Rozier, *P. dilatata* Ait.): ramis arrectis; fol. plerumque longitudine latioribus. — *P. hudsonica* Mich. (*P. betulæfolia* Pursh). — *b.* Rami turionesque acute polyedri. *P. monilifera* Ait.: turionum angulis marginiformibus tenuibus flavis haud suberosis, demum (2 l. 3 anno) oblitteratis; fol. deltoideis l. rhomboideis l. ovatis, cuspidato-acuminatis eroso-denticulatis l. crenatis basi nonnumquam subcordatis, plerumque longitudine æquilatis; novellis margine pubescentibus, adultis sæpissime glaberrimis. — *P. canadensis* Desf. — *P. angulata* L. — Sect. 4: *Tacamahaca* Spach. Gemmæ, turiones et folia nascentia glabra l. pubescentia, viscosa numquam tomentosa; ramuli novelli angulosi angulis mox oblitteratis; folia lata l. angusta discoloria (supra læte viridia subtus albicantia et lucida), numquam angulata l. palmata, petiolo subcylindrico haud compresso supra canaliculato (quibusdam spec. in fol. turion. brevissimo); squamæ bracteales glabræ fimbriato-ciliatæ; flor. masc 12—30—andri; styl. 2—4furcatus; stigm. 2—4 lata subpeltata biloba; amenta fructif. elongata laxiuscula. Foliorum serraturæ haud cartilagineæ. — *a.* Fol. omnia plus minusve longe petiolata subconformia, latitudine longitudinem subæquantia; petiolus crassiusculus apice compressus. *P. candicans* Hort. — *b.* Folia secundum situm varia, sæpius longiora quam lata; petiolus gracilis apice semi-cylindricus. *P. balsamifera* L. turionibus subangulatis glabris; fol. acuminatis glabris; stip. (fol. ramul.) magnis oblongo-lanceolatis chartaceis. — *P. laurifolia* Ledeb.

2. *Revisio Betulacearum, auctore F. Spach*; (p. 182—212).

Conspectus generum: 1. *Betuleæ*: amenti feminei squamæ trifloræ biappendiculatæ (rarissime 1-floræ inappendiculatæ). Squamæ strobilinæ trilobæ (raro integerrimæ l. basi 2-auriculatæ),

subcoriaceæ l. chartaceæ, basi incrassatæ, superne attenuatæ maturitate cum nuculis l. paulo tardius deciduæ. — Strobili plerumque cylindracei, elongati, sessiles l. pedunculati.

Betula Tourn. Flores masculi 3—6andri perianthio imperfecto e squamulis 5—8 sejunctis inordinatis inæqualibus (3 superioribus majoribus subcucullatis, ceteris sæpissime minimis). Filamenta apice bifurca crure utroque antheram dimidiatam gerente; antheræ thecæ basi affixæ, ex toto sejunctæ. Squamæ strobilinæ sursum imbricatæ, simul cum samaris deciduæ. Samara ala pellucida cincta; specie unica nucula aptera margine incrassata. — Floratio vernalis, foliorum evolutione coætanea. Amenta mascula e gemmis aphyllis lateralibus l. lateralibus terminalibusque, solitaria l. gemina, hieme nuda. Amenta fem. e gemmis lateralibus 3—5-phyllis, solitaria, hieme perulis oblecta. Folia haud persistentia. Samaræ plerisque per maturationem squamis strobilinis oblectæ.

Betulaster Spach: Flor masc. *Betularum*. Squamæ strobilinæ horizontales haud imbricatæ, squarrosæ, samaris angustiores illisque tardius deciduæ. Samaræ horizontaliter superimpositæ ala pellucida cinctæ. — Floratio vernalis, foliorum evolutione coætanea. — Inflorescentia mascula *Betulæ*. Amenta feminea e gemmis 3—5-phyllis lateralibus, gemina l. plura, subracemosa, hieme perulis oblecta. Folia haud persistentia.

II *Alnæ*. Amenti feminei squamæ bifloræ 4appendiculatæ. Squamæ strobilinæ cuneiformes breviter 5lobæ (l. lobo medio obsoleto quasi 4lobæ) lignosæ superne incrassatæ, horizontales, per maturationem arcte superimpositæ (subcoherentes) demum invicem secedentes, numquam deciduæ. — Strobili subglobosi l. ovoidei breves pedunculati. Samaræ per maturationem oblectæ.

A. Flores masculi in quavis squama solitarii sub—12andri, perianthio imperfecto e squamulis 8—12 sejunctis inordinatis. Antheræ thecæ ex toto sejunctæ. Samara ala pellucida cincta.

Alnaster Spach: Amenta e gemmis lateralibus l. lateralibus terminalibusque aphyllis solitaria l. gemina, hieme nuda. Perianthii squamulæ subæquales. Filamenta apice bifida. Antheræ thecæ supra basin affixæ. Amenta fem. e gemmis 2—3phyl-

lis lateralibus, racemosa (3—5), hieme perulata. — Inflorescentia mascula *Betulae*. Floratio vernalis, foliorum evolutione coæstantea. Folia haud persistentia.

Clethropsis Spach: Amenta utriusque sexus in ramis foliatis (verosimiliter præteriti anni) axillaria terminaliaque, perulis omnino orbata; mascula numerosa longissima gracilia in paniculam terminalem disposita; feminea inferiora, in quavis axilla aut solitaria aut racemosa. Perianthii squamulæ inæquales: 3 superiores majores subcucullatæ. Filamenta brevissima indivisa. Antheræ thecæ medio affixæ. — Floratio æstivalis. Folia coriacea persistentia.

B. Flor. masc. 4andri (rarissime 5—6andri) in quavis squama terni, perianthio regulari rotato 4—(raro 5—6—) partito. Antheræ medio affixæ, thecis medio connatis basin et apicem versus sejunctis. Samara ala chartacea opaca cincta; specie unica nucula aptera margine incrassata.

Alnus Tourn: Amenta utriusque sexus e gemmis aphyllis prodeuntia, hieme nuda, sub anthesi paniculam nudam ramulum præteriti anni terminantem sistentia, speciebus paucis amenta utriusque sexus in ramulis novellis axillaria terminaliaque, perulis omnino orbata. Amenta masc. racemosa sæpissime terminalia. Amenta fem. e quavis gèmma l. axilla aut solitaria aut racemosa. — Floratio (specierum gemmis floralibus aphyllis gaudentium) hiemalis, foliorum evolutione præcocior. Folia haud persistentia. (Forts.)

III. Hvarjehanda.

1. Från Docenten Liebmann, som är stadd på en botanisk resa i Mexico, hafva bref jemte remisser af torra och lefvande vexter samt frö ankommit till Köpenhamn. Enligt bref af d. 2 Aug. från Mirador på Mexikos högslätt, der han efter att hafva skiljt sig från Karwinsky, under regntiden ämnade uppehålla sig, hade han berest en del af kuststräckan af det tropiska Mexiko från Vera Cruz till Paparetla, en trakt, som förut ej af någon naturforskare var besökt. För att undersöka Cordillernes vegetation begaf han sig från St. Maria de

Tlapacojo till Tuzatl, som ligger vid pass 7000 fot öfver hafvet, hvarefter han bereste den höjd-platå, hvarpå Cofre di Perole, Orizaba, St. Gertrudes, Cero de Teplyagualco, Malinche, Popocatepetl och Iztacihuell resa sig, och var vid brevets afsändande sysslosatt att insamla vegetationen vid foten af Orizaba. Han har redan hemsändt en stor mängd vexter såväl fanerogamer som kryptogamer, deribland en stor del nya. Exemplarens antal upgår till öfver 20,000. — Han har äfven hemsändt en intressant afhandling om vegetationen på den mexikanska högslätten. — Den gartner, som är honom följaktig, återvänder måhända redan i år.

2. Efter Prof. Hornemanns död är Magr Drejer förordnad till utgifvare af *Flora Danica*, i hvilken egenskap han under förra sommaren gjorde en resa i Seland. Vid sidan af Fl. Dan. ämnar han utgifva ett planchverk: *genera plantarum (phanerogamarum & filicum) floræ Danicæ*, ungefär efter samma plan som Esenbecks genera plant. floræ germ. — Äfvenledes tänker han framdeles, då han tillbragt några år med att undersöka de särskilda trakterna af Danmark, att utgifva en *Synopsis Floræ Danicæ*. — Han arbetar nu på en handbok i Botanik för veterinärer och landtmän, hvilken under loppet af sommaren utkommer från trycket.

3. Hr J. Vahl har nu blifvit anställd som ordinarie Assistent vid Botaniska trädgården i Köpenhamn. Han är för närvarande sysslosatt med ordnandet af Hornemanns efterlemnade herbarium, hvilket lär vara hembudet till inköp åt Botaniska trädgården i Köpenhamn, men i fall arfvingarne ej kunna der få det någorlunda betaldt, ämna de försälja det till utlänningen, hvilket i sanning vore skada, helst det innehåller en mängd vexter hvaribland många goda saker.

4. Af de Botaniska årsberättelser, som afgifvas inför Vetenskaps Akademien i Stockholm och hvilka i den botaniska literaturen förvärfvat sig ett högt värde, har man ännu ej fått se någon tryckt, sedan den för 1837, hvilken afgafs år 1838. Det har väl äfven förr inträffat att deras publicerande länge fördröjts, men så långt uppskof, som denna gång, har icke förr egt rum

och det är i dubbelt afseende ofördelaktigt. De deri meddelade underrättelser blifva väl gamla och förlora således mycket af det intresse, som de skulle haft, om man erhållit dem inom slutet af det år berättelsen afgafs; sjelfva arbetet har äfven såsom en följd häraf att påräkna mindre afsättning, emedan det nu hufvudsakligen kommer att intressera dem, som vilja hafva en öfversigt af icke allenast den nyaste utan äfven den äldre literaturen. Man hoppas att så långa mellanskof icke hädanefter skola inträffa.

5. Enligt af Hr Lilja benäget meddelad upgift, har han för några år sedan sett en *Ajuga* samlad vid Ösjö i nordvestra delen af Skåne; den liknade *A. pyramidalis*, men hade rotslående stolonier; månne den sanskyldiga *A. alpina* L.? Den förtjenar vidare efterforskas. — Äfvenledes får Utg.till uppsökande och insamlande rekommendera den form af *Hieracium*, som Linné i sin Skånska resa sid. 304 beskriver och som han uppgifver vaxa i mängd mellan Vallåkra bro och Borgen. — Dr Hartman återfann 1840 *Orchis ustulata* på Linneanska vextstället vid Vallåkra på höjden strax innan broen passeras. — Stud. C. Hartman fann *Draba alpina* d. 11 Julii 1841 på nordvestra sidan af stora Midtå-kläppen i Herjedalen. Detta är det sydligaste ställe, der denna art i Sverige hittills blifvit funnen. Den var förr ej anmärkt i Herjedalen.

6. Utgifvaren af denna tidskrift har blifvit kallad till korresponderande Ledamot af Botaniska Sällskapet i Regensburg.

7. Utländska Journaler omtala, att ett päronträd i trakten af Maestricht, som var fullsatt med frukt, derunder utvecklade en stor mängd blommor, som äfven lemnade skön frukt, under hvars mognad samma träd för 3:e gången utslog blommor. — I en Engelsk journal berättas, att korn funna i en egyptisk mumie blifvit sådda och skjutit ax.

8. Enligt af Baron Berzelius, General-Direktör Ekströmer och Pr. A. Retzius utfärdadt tillkännagifvande kommer Skandinaviska Naturforskarnes andra ordinarie sammankomst att ega rum d. 13 instundande Juli i Stockholm och fortfar i 6 dagar, Söndagen obe-

räknad. De, som ämna deri deltaga, böra inom juni månads utgång anmäla sig: för Danmark hos Prof. Eschricht i Köpenhamn, för Norge hos Prof. Holst i Kristiania och för Sverge hos Prof. A. Retzius i Stockholm.

IV. Upmaning.

För att vinna kännedom om den hastighet, hvarmed vårens utveckling inom Skandinavien framskrider, har Utg., ehuru utan påföljd, under de tvénne förflutna åren upmanat landets Botanister att anställa och meddela honom hit hörande observationer och anteckningar. Han får ännu en gång förnya denna upmaning, hänvisande till dels den i Bot. Not. 1839 N:o 1 införda uppsats af Prof. Fries, dels de i Notiserna 1841 n:o 4 intagna anteckningar af Stud. Borgström. Som han i enskild väg för detta ändamål vändt sig till åtskilliga Botanikens gynnare i olika trakter, hvilka lofvat göra dylika anteckningar, och hans således eger anledning hoppas något resultat, så vill han äfven härmedelst anhålla, att alla, som intressera sig för detta ämne, under instundande år ville deråt egna sin upmärksamhet. Alla anteckningar, som till Utg. insändas, skola af honom ordnas till ett helt och derefter i Notiserna införas. Meddelas derjemte meteorologiska och termometer-observationer är det så mycket bättre; äfven vore det icke ur vägen om afseende fästades på flyttfåglarnes ankomst. Ju fullständigare anteckningarne blifva, desto mera värde hafva de. Hvad blommornas och bladens utslående angår, är det icke nog att anmärka när den första blomman eller de första bladen visa sig (emedan detta ofta kan bero af helt och hållet lokala omständigheter), utan äfven och vida hufvudsakligare, när en art eller ett trädslag mera allmänt utvecklats blommor och blad.

Rättelser: (N:o 1) sid. 3. r. 8 opifrån står: *tåla*: läs: *låta*

— — 4. r. 19 står: *typos*: läs: *typus*.

(N:o 2) sid. 19. r. 3 står: *nu icke*: läs: *(ännu) igen*

— — — r. 22 står: *autenika*: läs: *autentika*.

— — 25 r. 5. står: 46: läs: 48.

— — — r. 4 nedifrån: mellan *den* och *under* tillsättes:
äkta linneanska.